

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/821/ /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva panaszosnak és dr. jogi képviselője által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 287/2010. (V. 19.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a rendőri intézkedés megkezdésekor annak valódi célja közlésének elmulasztása, valamint az előállítást követően az igazolás kiadásának elmulasztása tekintetében

h e l y t a d o k,

a panaszt minden más tekintetben

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1363 Budapest, Pf. 16.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) dr. jogi képviselő
- 3) Független Rendészeti Panasztestület

4) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője

5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos előadta, hogy 2009. december 13-án, 16.00 órakor otthon tartózkodott, amikor a lakása előtt megjelent hét rendőr. Közölték vele, hogy ismeretlen számról névtelen bejelentést kaptak arra vonatkozóan, hogy a panaszos körözött bűnözőket rejteget a lakásában, ezért engedje be őket. A rendőrök semmilyen papírt nem mutattak fel, de mivel a panaszos állítása szerint félt tőlük, ezért eleget tett a felszólításnak. Ezt követően szétnéztek minden helyiségben – a panaszos férjét is keresték, aki nem tartózkodott otthon –, de nem találtak senkit, majd közölték a panaszossal, hogy mostantól intézkedés alatt áll és öltözzön fel, mert bűncselekmény elkövetése miatt be kell mennie velük a kerületi Rendőrkapitányságra. A rendőrök hangneme nem volt udvariatlan vagy durva, de egyikük lassúnak találva a készülődését élesebb hangon rászólt, hogy ha nem siet, akkor kényszerrel fognak alkalmazni. A panaszos elmondása szerint ennek ellenére nagyon félt, mivel még az előző – 2009. december 06-án történt – rendőri intézkedés hatása alatt állt. Annak ellenére, hogy csak ketten kísérték – mivel a többi rendőr előre ment – kellemetlennek érezte a szituációt a házban lakók előtt, mivel még soha nem követett el bűncselekményt, mindig betartotta a törvényeket, most pedig nyolc napon belül már másodszor vitték el rendőri kísérettel.

A Rendőrkapitányságon a panaszost levezették az alagsorba – ahol látta, hogy ugyanazok az emberek vannak szolgálatban, mint 2009. december 06-án vasárnap –, és arra kérték, hogy pakolja ki a táskáját. Eközben kiderült, hogy a kihallgatásra az ügyeleti helyiségben kerül majd sor, ezért fel kell mennie oda. Útközben megállította egy rendőr és a folyosón állva közölte vele, hogy „két autót elloptak és a szemtanú egy vörös hajú nőt és egy fekete bőrű férfit látott benne”. A szemtanú – fénykép alapján – a panaszost azonosította elkövetőként, aki beadványában megjegyezte, hogy tudtával róla még nem készült rendőrségi felvétel. A rendőr azt is közölte, hogy ugyanez a szemtanú – miután személyesen is látta a panaszost – rájött, hogy tévedett. A panaszos arra a kérdésére, hogy „Hogyan?” láthatta őt a tanú, azt a választ kapta, hogy „erre megvannak a módszereink”. Ezek után a rendőr még ott állva készített róla egy fényképet, majd megkérdezték, hogy van-e panasza a bánásmóddal kapcsolatban, majd jegyzőkönyv, igazolás, illetve egyéb dokumentum kiadása nélkül elengedték. Kérésére egy udvarias civil ruhás nyomozó hazavitte. Mindez kb. egy órát vett igénybe.

A panaszos a rendőri intézkedés miatt 2009. december 14-én a Panasztestülethez fordult. A panaszban foglaltak az alábbiakban összegezhetők:

- a rendőri intézkedés során sérelmezte, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást az intézkedés okáról és céljáról;
- nem kapott igazolást a személyes szabadság korlátozásának időtartamáról;
- az előállítás során nem kapott felvilágosítást jogairól – így panaszhoz való jogáról – és kötelezettségeiről;

- a panaszos sérelmezte azt a körülményt is, hogy a rendőrök a házban lakók szeme láttára kísérték le a lakásából, holott még soha életében nem követett el bűncselekményt és mindig betartotta a törvényeket;
- a panaszos állítása szerint nem szerepel semmilyen rendőrségi nyilvántartásban, ezért kérdéses számára, hogy a rendőrség hogyan rendelkezhet róla fényképpel, illetve sérelmezte, hogy a rendőr a folyosón lefényképezte;
- a panaszos többször megemlíti, hogy a 2009. december 06-án történt rendőri intézkedés alkalmával paprika spray-t alkalmaztak vele szemben, és ennek következtében még mindig nagyon rossz állapotban volt.

A Panasztestület állásfoglalása szerint alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor, mely miatt a rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása céljából az ügyben keletkezett iratokat az országos rendőrfőkapitánynak küldte meg. A 29000/105/821/24/2010.RP. számú 2010. július 15-én kelt I. fokú határozattal nevezett rendőri intézkedés elleni panasz minden tekintetben elutasításra került.

A panaszos az I. fokú határozat tartalmával nem értett egyet, ezért keresetet nyújtott be. A Fővárosi Bíróság a 27.K.34.093/2010/9. számú ítéletében a fenti határozatot hatályon kívül helyezte és az ORFK-t új eljárás lefolytatására kötelezte.

A Fővárosi Bíróság megállapította, hogy a kereset részben alapos.

A Bíróság a taktikai blöff alkalmazásával kapcsolatban kimondta, hogy annak alkalmazása jogszabálysértő módon történt, mivel „a rendőrök nem próbálták meg az intézkedés megkezdésekor annak valódi célját közölni a panaszossal, így a panaszos számára lehetőséget sem biztosítottak arra, hogy rendőri intézkedésnek önként alávesse magát.”

A Fővárosi Bíróság az előállítás időtartalmával kapcsolatos iratok vizsgálatakor megállapította, hogy az előállítás időtartalmáról a panaszos igazolást nem kapott. Egyéb vonatkozásban az I. fokú határozat tartalmával egyetértett.

A Fővárosi Bíróság az ítéletében kimondta, hogy „az új eljárás során a panaszosnak a fentiekben foglaltak szem előtt tartásával köteles az ORFK a panaszának a fentiekben kifejtett pontokban helyt adni”.

II.

A lefolytatott vizsgálat során a rendelkezésre álló iratok – *a panasz, az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés, a Dél-pesti Bűnügyi Régió jelentése, illetve felismerésre bemutatásról készült jegyzőkönyve, a kerületi Rendőrkapitányság jelentése, a kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének és a BRFK Hivatalának tájékoztatása, valamint az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának a tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyve* – alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A rendőri jelentés szerint 2009. december 13-án feljelentés érkezett a Dél-pesti Régióba ismeretlen tettesek ellen, akik egy telephelyről 09 óra 30 perc körüli időben eltulajdonítottak egy tehergépkocsit. Az eljárás során tanúként kihallgatott biztonsági őr által megadott személyleírás szerint a két elkövető közül a férfi afrikai származású volt, 35 év körüli, kb. 170 cm magas, normál testalkatú, míg „a nő olyan 35-40 év körüli, telt alkatú, félhosszú vörös hajú. Az arca puffadt volt, mintha inna, de ennek ellenére ruházata és viselkedése olyan nyugodt, rendezett benyomást keltett”.

A kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2009. december 06-án – mint azt az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés is alátámasztja – hasonló személyleírású párral szemben garázdaság vétsége és hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt rendőri intézkedést foganatosítottak. Tekintettel a tanúnak arra a kijelentésére, hogy felismerné az elkövetőket, a készenléti szolgálatot ellátó rendőr főtörzsszázlós a korábban előállított panaszos SZIG törzslapjának felhasználásával fényképtablót készített és azt a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 122. §-ának (1) bekezdése alapján – fényképről történő felismerésre bemutatás céljából – a tanú elé tárta, aki a panaszos személyében 90%-os pontossággal ismerte fel az elkövetőt.

Ezt követően a rendőr főtörzsszázlós tájékoztatta szolgálatot teljesítő kollégáit, hogy a panaszos és férje megalapozottan gyanúsítható jármű önkényes elvétele bűncselekmény elkövetésével, ezért elő kell őket állítani.

A helyszínre két törzsszázlós, egy főtörzsőrmester és egy törzsőrmester érkezett ki a kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának állományából, akik közül az egyik rendőr törzsszázlós nem ment fel a panaszos lakásához, mivel pár nappal korábban intézkedett mindkét személlyel szemben, és nem kívánta jelenlétével akadályozni az előállítás eredményes és biztonságos végrehajtását. A rendőrök csengetésére a panaszos ajtót nyitott, de a bejárati ajtó előtt elhelyezett vasrácsot nem nyitotta ki. Ennek az volt az oka, hogy a panaszos megkérdőjelezte azt, hogy az intézkedők valóban a rendőrség állományába tartoznak annak ellenére, hogy a rendőrök az intézkedést a napszaknak megfelelő köszönés után nevük és rendőri mivoltuk közlésével kezdték meg, emellett a polgári ruhában szolgálatot teljesítők nyakában ún. láncos rendőr igazolvány tok volt, míg a Közrendvédelmi Osztály állományába tartozó kollégáik szolgálati egyenruhában voltak. Ezért a rendőrök taktikai blöff, ún. „legenda” alkalmazásával érték el, hogy a panaszos beengedje őket a lakásba, és a rács zárva tartásával ne akadályozza meg az intézkedés eredményes befejezését. A „legenda” arról szólt, hogy a lakást azért kell átvizsgálniuk, mert információ érkezett arra vonatkozóan, hogy abban elfogatóparancs hatálya alatt álló személy tartózkodik. Ezt követően a lakást leellenőrizték, de abban csak a panaszos tartózkodott, akit az Rtv. 29. § (1) bekezdése¹ alapján igazoltattak, adatait a Körözési Információs Rendszerben leellenőrizték², majd az Rtv. 31. § (1) bekezdése³ szerint ruházatát átvizsgálták. Közölték a panaszossal, hogy mivel bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, ezért előállítják a kerületi Rendőrkapitányságra – amit tudomásul

¹ **Rtv. 29. § (1) bekezdés:** „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedérendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

² **A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 38. § (1) bekezdés:** „Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.”

³ **Rtv. 31. § (1) bekezdés:** „Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”

vett –, valamint tájékoztatták jogorvoslathoz való jogáról is. Az előállításra az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja⁴ alapján, 15 óra 59 perckor került sor.

A magánlakásban történő intézkedésre az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés b) pontja⁵ jelentett jogalapot. Az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján a felsorolt intézkedések végrehajtására jogszerűen, szakszerűen és az arányosság követelményének figyelembe vételével került sor, mint azt a parancsnoki vélemény és kivizsgálás is megállapítja. A Panasztestület állásfoglalásával egyetértve megállapítható, hogy a kifogásolt intézkedés (előállítás) – mivel arra megfelelő jogalappal került sor – nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát és személyi szabadságát sem.

A panaszosnak a Rendőrkapitányság épületébe történő bekísérése alatt a bűncselekmény elkövetésének szemtanúja az előtérben várakozott, így előben is láthatta a korábban csak fényképről azonosított személyt. Ekkor jelezte a felismerésre bemutatást lefolytató rendőr főtorzszászlósnak, hogy ez a panaszos nem hasonlít arra, aki a tehergépkocsit eltulajdonította, mivel „a fényképen, illetve a telephelyen látott nő fiatalabb, arca ennyire nem felpuffedt, illetve haja élénkvörös az előállított személy lenőtt vörös hajához képest”. Az ügyeletes tiszt – miután jelentésben informálták a történetekről – elbocsátotta a panaszost, akinek kihallgatására így nem került sor. A rendőri jelentés szerint a panaszos az Rtv. 33. § (4) bekezdése⁶ alapján az előállításról tájékoztatást kapott.

A panaszos többször megemlíti, hogy a 2009. december 06-án történt intézkedés alkalmával a rendőrök kényszerítő eszközként paprika spray-t alkalmaztak vele szemben, és ennek következtében 2009. december 13-án még mindig nagyon rossz állapotban volt. A korábbi intézkedés-sorozattal kapcsolatos panaszt – a Panasztestület 286/2010. (V. 19.) számú állásfoglalására is reagálva – az országos rendőrfőkapitány a 29000/105/90/2010. RP. számú határozatban bírálta el, a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűsége tekintetében is.

III.

A Panasztestület állásfoglalása szerint a panaszbeadványban kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos személyi szabadságát, tisztességes eljáráshoz, személyes adatok védelméhez való alapvető jogait, valamint panaszjogát.

A Panasztestület megállapította, hogy *„az intézkedő rendőrök azzal, hogy indokolatlan, szükségtelen módon félrevezették a panaszost a vele szemben foganatosítandó intézkedés célját, jogalapját illetően, megsértették a tisztességes eljáráshoz való alapvető*

⁴ **Rtv. 33. § (2) bekezdés:** „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható (...)”

⁵ **Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pont:** „A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából;”

⁶ **Rtv. 33. § (4) bekezdése:** „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

jogát. Ez a rendőri megtévesztés azért is értelmetlennek hat, mert egyébként a rendőrök az Rtv. 39. § (1) bekezdésének b) pontja alapján megfelelő jogalappal rendelkeztek a magánlakásban történő intézkedéshez, így az eredményesen a panaszos részéről nem lett volna kifogásolható. Ezen a félrevezető jellegén az sem változtat, hogy a rendőrök később közölték a panaszossal intézkedésük valódi jogalapját is, vagyis, hogy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, ezért elő fogják állítani. ”.

A rendkívüli esemény kivizsgálását összegző jelentésben foglaltak szerint a kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának állománya 2009. december 06-án egy budapesti aluljáróban intézkedést foganatosított az erősen ittas állapotban lévő panaszossal, valamint annak nigériai születésű férjével szemben garázdaság miatt. Az intézkedés során mindkét személy támadó szándékkal lépett fel a rendőrökkel szemben, a felszólításoknak nem tettek eleget. A panaszos folyamatosan agresszív magatartást tanúsított, mind verbálisan, mind tetteleg akadályozva a jogszerű rendőri intézkedést, veszélyeztetve annak eredményességét, ezért hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének elkövetése miatt vele szemben a nyomozó ügyészség jelenleg is eljárást folytat.

A fentiek alapján – ez indokolta a nagyobb számú rendőri jelenlétet is a helyszínen – megalapozottan feltehető volt, hogy a panaszos és férje most sem kívánják magukat az intézkedésnek alávetni. Maga a panaszos úgy nyilatkozott a Panasztestület vizsgálatát követő iratbetekintést után, hogy bár megismerte a lakásához kiérkező, korábban vele szemben intézkedő rendőröket, mégsem nyitotta ki az ajtót és nem engedte be őket a lakásba. Indoka – mely szerint félt a rendőröktől –, nem tekinthető megalapozottnak, mivel 2009. december 06-án éppen a panaszos volt az, aki rátámadt az intézkedő rendőrökre.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése⁷ alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése⁸ szerint bűncselekmény észlelése esetén, illetőleg ha ilyet hoznak a tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A Szolgálati Szabályzat 57. § (1) bekezdése⁹ kimondja, hogy a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat.

⁷ **Rtv. 13. § (1) bekezdése:** „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

⁸ **A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdés:** „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

⁹ **A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 57. § (1) bekezdés:** „A rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.”

Jelen esetben – a kapitányságon elhangzott tanúvallomásra és felismerésre bemutatásra tekintettel – bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt a rendőröket intézkedési kötelezettség terhelte, és a magánlakásba történő belépésükre, illetve behatolásukra az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja¹⁰ megfelelő jogalapot teremtett.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése¹¹, valamint a Szolgálati Szabályzat 6. § (1) bekezdése¹² szerint, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, az intézkedés eredményességének érdekében azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja. Az akadály eltávolítása során úgy kell eljárni, hogy az eltávolítás a lehető legkisebb károkozással járjon, illetőleg a károkozás ne legyen aránytalan az elérni kívánt törvényes célhoz képest. Az okozott kárért a Rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítani kell.

A rendőrök lakásba történő bejutásához alkalmazott „legenda” olyan megengedett krimináltaktikai módszer, amely az intézkedés valós céljának leplezésére szolgáló, hihető fedőtörténet segítségével olyan szituációt teremtett, amely az intézkedés sikeres befejezését eredményezte. A Szolgálati Szabályzat már hivatkozott 57. § (1) bekezdésének¹³ törvényi felhatalmazása alapján a rendőröknek törvényi lehetőségük lett volna a panaszos előállításának foganatosítása érdekében akár fizikai erőszak alkalmazására is a lakásba történő bejutás céljából.

A „legenda” vagy „taktikai blöff” jogszerű alkalmazásának vizsgálatakor az alábbiakat állapítottam meg.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr köteles többek között az intézkedés tényét és célját az intézkedés megkezdése előtt szóban közölni, kivéve, ha ez az intézkedés eredményességét veszélyezteti.

A rendőrök jelentése arra enged következtetni, hogy az intézkedés eredményességét esetleg veszélyeztethette volna, ha közlik a panaszossal, hogy valójában azért kívánják előállítani, mert egy aznap történt gépkocsi eltulajdonítás kapcsán egy szemtanú fényképről őt azonosította. Nem érthető azonban az, hogy ez esetben miért egy még súlyosabb cselekményt közöltek indokul a rendőrök attól remélve azt, hogy a panaszos beengedi őket a lakásába, illetve miért gondolhatták, hogy ha e félrevezető hivatkozásra beengedi őket a panaszos, akkor a valódi indok közlésére nem tenné meg ugyanezt.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök azzal, hogy indokolatlan, szükségtelen módon félrevezették a panaszost a vele szemben foganatosított intézkedés célját, jogalapját illetően, szakszerűtlenül jártak el, mivel a panaszos részére lehetőséget sem biztosítottak arra, hogy a rendőri intézkedésnek önként alávesse magát.

¹⁰ Lásd: 5. számú lábjegyzet

¹¹ **Rtv. 13. § (3) bekezdése:** „Ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a Rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.”

¹² **A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 6. § (1) bekezdés:** „A rendőr intézkedése eredményességének érdekében, ha az intézkedését tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja. Az akadály eltávolítása során úgy kell eljárni, hogy az eltávolítás a lehető legkisebb károkozással járjon, illetőleg a károkozás ne legyen aránytalan az elérni kívánt törvényes célhoz képest.”

¹³ Lásd: 9. számú lábjegyzet

Ez a rendőri megtevesztés azért is értelmetlen, mert egyébként a rendőrök az Rtv. 39. § (1) bekezdésének b) pontja (ld. 10. lábjegyzet) alapján megfelelő joggal rendelkezik a magánlakásban történő intézkedéshez. A rendőrök később közölték a panaszossal intézkedésük valódi jogalapját is, vagyis, hogy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, ezért elő fogják állítani, azonban a korábban foganatosított intézkedés szakszerűtlenségét ez a körülmény nem befolyásolja, ezért a panasznak e tekintetben helyt adok.

A Panasztestület véleménye szerint „*a panaszos előállítotti jogai tehát – figyelemmel az Rtv. 18. § (1)-(2) bekezdéseire, a 33. § (3)-(4) bekezdéseire, valamint a Szolgálati Szabályzat hivatkozott rendelkezéseire – egyáltalán nem tudtak érvényesülni, az előállítás adminisztrációja – azon kívül, hogy a jelentések említést tettek róla – elmaradt. Mindezek miatt a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának és panaszjogának sérelmét*”.

A Panasztestület részére – az ügyel kapcsolatos megkeresésre történő minél gyorsabb válaszadás érdekében – a Robotzsaru NEO integrált ügyviteli rendszerből kinyomtatott, ún. reprodukált iratok lettek továbbítva. A dokumentumok rendelkezésre álló eredeti példányai megfelelően ki voltak töltve, az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás tartalmazta az intézkedés jogszerűségére, szakszerűségére és arányosságára vonatkozó megállapításokat. A panaszossal szembeni intézkedés – mint az a fent leírtakból kiderül és ahogyan azt a panaszos is előadta – rövid ideig tartott, körülbelül 1 órát vett igénybe az utazással együtt, tehát az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében¹⁴ foglalt törvényi maximumot semmiképp nem haladta meg.

Megállapítható azonban az is, hogy az előállítás idejéről készült igazolás a panaszos részére nem került átadásra. A bírósági eljárás során a rendelkezésre álló iratok megtekintését követően olyan, a panaszos által aláírt irat nem került felmutatásra, mely azt igazolta volna, hogy a panaszos az előállítás idejéről igazolást kapott, vagy adott számára.

Leszögezhető azonban, hogy bármilyen rövid ideig tart az előállítás, arról köteles a Rendőrség igazolást kiállítani, ezért a panasznak e tekintetben is helyt adok.

IV.

A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás során nem kapott felvilágosítást jogairól – így panaszhoz való jogáról – és kötelezettségeiről.

A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995.(XII. 13.) BM rendelet (továbbiakban: BM rendelet) 2. § (8) és (9)¹⁵ bekezdésében foglaltak szabályozzák a fogvatartott jogait és kötelezettségeit.

¹⁴ **Rtv. 33. § (3) bekezdés:** „A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

¹⁵ **BM rendelet 2. § (8)** A fogvatartott a fogdába történő befogadásakor jogosult anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven írásban, ha indokolt, szóban megismerni

- a) jogait és kötelezettségeit, azok gyakorlásának módját,
- b) a fogda napirendjét,
- c) a panasz és a kérelem előterjesztésének módját,
- d) a fegyelmi vétségeket, a kiszabható fegyelmi fenyegetéseket, azok időtartamát, a jogorvoslat lehetőségeit.

A bíróság a panaszosnak BM rendelet fentebb idézett szakaszaira történt hivatkozást nem tartotta alaposnak tekintettel arra, hogy a panaszos nem került a fogdán elhelyezésre. A BM rendelet hivatkozott rendelkezései a fogdában történő befogadáskori kötelezettségeket írják elő a Rendőrség részére. A fentieket figyelembe véve a hozzátartozó képviselő kiértékeléséről, illetve a fogdai elhelyezésről szóló tájékoztatás helytállóan nem került kiadásra a panaszos számára, így a panaszt e tekintetben elutasítom.

A panaszos sérelmezte azt a körülményt, hogy a rendőrök a házban lakók szeme láttára kísérték le a lakásából, holott még soha életében nem követett el bűncselekményt és mindig betartotta a törvényeket.

Megállapítható, hogy bűnüldözési érdekből indokolt volt a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható panaszos haladéktalan előállítására, ezért a helyszín megválasztásával kapcsolatban a rendőröknek nem volt mérlegelési lehetőségük. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a szituációból adódó esetlegesen felmerülő kellemetlenségeket a rendőrök próbálták elkerülni azáltal, hogy csak ketten kísérték, a többiek pedig előre mentek. Egyébiránt a kísérés ezen mozzanatát a panaszos által előterjesztett panasz szintén tartalmazza.

A bíróság megállapításaival egyetértve megállapítható, hogy a rendőri intézkedés foganatosításakor figyelembe kellett venni azt a körülményt, hogy a rendőri intézkedésnek gyorsan és határozottan kellett történnie, ezért az intézkedés helyszínének megválasztásakor nem kifogásolható az, hogy a panaszost a lakókörnyezete szeme láttára állították elő. Ezen intézkedés jogszabályt nem sért, így a panaszos ezen sérelmét elutasítom.

A panaszos kifogásolta azt is, hogy az előállítása alkalmával a Rendőrkapitányság folyosóján az egyik rendőr egy fényképfelvételt készített róla.

A panaszos ezen állítását a Panasztestülethez 2010. április 19-én eljuttatott részletes válaszában is fenntartotta. A kapitányságvezető összefoglaló tájékoztató levele azonban azt tartalmazta, hogy a panaszosról a Rendőrkapitányságon nem készült fénykép. Mivel e körülményt illetően a Panasztestületnek semmilyen egyéb bizonyítási eszköz nem áll a rendelkezésére a két állítás közötti ellentmondás feloldására, a panaszos személyes adatok védelméhez való alapvető jogának sérelme kérdésében a Panasztestület nem tudott állást foglalni.

A bírósági eljárás során a panaszos a rá háruló bizonyítási teher ellenére is csupán állította, de semmilyen módon nem bizonyította, avagy igazolta azt, hogy a Rendőrkapitányságon róla fénykép készült.

A kerületi Rendőrkapitányság vezetője tájékoztatásában leírja, majd átiratában megerősíti, hogy a panaszosról a kapitányság épületében nem készült fényképfelvétel. Ebben a kérdésben az eljárás során lefolytatott vizsgálatot követően az állítások közötti ellentmondásokat feloldani nem lehetett, ezért a panaszt e tekintetben is elutasítom.

(9) A fogvatartott részére befogadásakor át kell adni a jogait és kötelezettségeit tartalmazó, valamint a vele szemben alkalmazható kényszerítőeszközökről szóló írásos tájékoztatót. A szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről a fogvatartottat a (8) bekezdés első mondatának figyelembevételével írásban nyilatkoztatni kell.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁶, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein¹⁷ alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) és (3) bekezdései, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, (3) és (4) bekezdései, 39. § (1) bekezdés b) pontja, 29. § (1) bek., 18. § (1) és (2) bek.,
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdése, 6. § (1) bekezdése, 38. § (1) bekezdése, 57. § (1) bekezdése.
- BM rendelete 2. § (8) és (9) bekezdése,

Budapest, 2011. augusztus „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy

¹⁶ Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

¹⁷ Rtv. 93/A. §-a szerint:

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”